

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

UMRLI SO: Mariborski prošt Vraber je umrl v Ljubljani. Umrl je dalje kaplan Ašič, ki se je poprej kot izgnanec nahajal v Ljubljani. V Borštniku ob Savi je umrl župnik Engelbert Rakovec. Bil je znan kot jezikoslovec, ki se je mnogo bavil s primerjalnim jezikoslovjem in je tudi napisal knjigo, kjer primerja razne jezike slovanskim jezikom.

ALOJZIJ SAREC, mnogoletni župnik v Smarnem pri Kranju, je obhajal 27. maja kot begunec pred komunisti na Koroskem svojo 80. letnico. Rojen je bil na Homcu pri Kamniku leta 1866. V mašnika je bil posvečen 1891. Od leta 1905 je bil v Smarnem pri Kranju, dokler ga leta 1941 niso pregnali Nemci z drugimi gorenjskimi duhovniki vred. Lani je šel v drugo prebivališče pred Slovenci-partizani.

POROČALI SMO SVOJEČASNO O DR. MARTELANCU, da so ga slovenski partizani odnosi njihova OZNA pograbili v Trstu z njegovo ženo vred in odpeljali neznano kam. Sedaj smo tukaj zvedeli, da so komunisti ženo izpustili, nič pa se ni znanega o dr. Martelancu samem. Sodijo, da ga bodo postavili pred sodišče skupaj z velikim številom drugih ugodnih zastopnikov protikomunističnega mišljenja. "Ljudsko" sodišče pripravlja sedaj v Ljubljani velik proces, da tako zaposli mišljenje svojih pristavev, ki morajo imeti neprestano kako novo spodbudo. Potreben je tak nov velik proces zlasti, da odvrnejo ljudske misli od tega, da so partizani s svojo neumno politiko zapravili Trst in Gorico slovenskemu narodu. Sedaj je

(Dolje na 2. strani)

Napad na ameriško letalo je bil popolnoma neopravičljiv

Ne pošiljajte tobaka v Jugoslavijo

Iz stare domovine pišejo, naj ameriški rojaki ne dajo tobaka, saj je to zanje, ki jih pošilja, v svojem, saharina, cigarete in tobaka sploh. Zato je namreč jugoslovanske oblasti odprejo ter nalože visoko carino za te stvari, nad katerimi ima država monopol.

Ljudje pišejo, da je carina za te stvari tako visoka, da ljudje ne morejo plačati in raje zavojajo za vse vsebino prepuste vladi.

Senator kliče na odpor proti rdečemu komunizmu

Senator Huffman je označil ruske sovjeze kot velike rogovileže

Cleveland, O. — Na konvenciji Ameriške legije je govoril ohijski senator Huffman, ki je kazal na Sovjetsko Rusijo kot na "veliko nagajivko," ki poskuša zavrteti Zed. državo kot tako igralko. Apeliral je na ameriški narod, naj podpre na celi črti državne tajnika Byrnesa pri njegovih diplomatskih pogajanjih, ki so prav zdaj v teku.

"Seveda, treba je dati in jemati pri mednarodnih pogajanjih, toda noben Amerikanez, ki ima še količjak rdeče krvi v sebi, ne bo mirno gledal, da bi Amerika vedno samo dajala in Rusija pa vedno samo jemala," je rekel senator Huffman. "Namesto da bi Rusija sodelovala za mir, ga pa ovira, kjer koli more."

Senator je nadalje urgiral ameriški narod, naj bo na pazni za svojo varnost s tem, da bo imela dežela močno armado, mornarico in zračno silo.

Navzoča delegacija, ki je bila zbrana v mestni glasbeni dvorani, je navdušeno pritrdjevala senatorju. Delegaciji je govoril tudi admiral Ernest King, doma iz Loraina, O. in general Robert Beightler, poveljnik 37. ohijske divizije na Pacifiku.

Stalin že vidi vojne oblake na obzorju

London. — Radio iz Moskve je včeraj poročalo, da je Stalin posvaril ruski narod, da je na pohodu mednarodna reakcija, ki ima načrte za novo vojno. Stalin je izdal to svarilo ob prvi obletnici zmage nad Japonci. Pri tem je zahteval za zmago kredit tudi za Rusijo, rekoč: "Japonska ni vzdržala niti tri tedne potem, ko smo mi pridali svoje sile zaveznikom."

Kar vsa družina se je poročila

Fort Scott, Kans. — Clyde Marsh, star 59 let, se je poročil z Alto Russell, staro 35 let. Pri poroki sta bila navzoča: ženinov sin Wendell, star 31 let in nevestina hči Mary, stara 17 let. Ko so bili poročni obredi pri starejšem paru gotovi, sta stopila naprej tudi sin in hči poročenih ter povedala, da se bosta poročila, kar sta tudi storila.

DELEGACIJA JE IMELA PRECEJ SLABO VOZNO

Mrs. Marion Kuhar, delegatka od dr. sv. Marije Magd. 162 KSKJ, sporoča domov, da je bil konvencijni vlak po državi Illinois zašel v hudo nevihto. Včasih je vozil komaj po 4 milje na uro. Toda ko so se bližali državi Nebraska, je bilo pa vse dobro in vse veselo.

To Mrs. Kuhar sporoča, da ne bo domače skrbelo, če so brali o hudih nevihtah na zapadu.

Sklad za vojaka

Odbor za sklad za pohabljenega vojaka Joseph Brodnika poroča nadaljne darove za ta sklad. Do nocoj, 20. avgusta, se še sprejmejo darovi.

Darovali so sledeči:

Po \$25: Frank Zakrajšek, Funderal Home.

Po \$10: društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, Rosedale Dairy E. 68. St. Mrs. Milavec, 1243 E. 61. St. Frank Branickel, Cornelia Ave.

Lepa hvala vsem darovalcem. V teh zadnjih urah je priporočila še za nadaljne prispevke. Odbor bo dal nabrano vsoto s knjigo, v kateri bodo vknjiženi vsi darovi. Poleg tega pa še zapestno uro za v spomin tega dneva, enkrat ta teden.

Poslajte prispevke naravnost na bagajnika Anthony Brodnika, 1324 Giddings Rd. ali pa izročite v uradu Ameriške Domovine.

OPA je dvignila cene mehaničnim ledenicam in sadnim konzervam

Washington. — OPA je včeraj dovolila višje cene za sadne konzerve, ki bodo prezervirane letos. Istočasno je dovolila zvišati ceno vsem mehaničnim ledenicam za okrog 6%.

Sadne konzerve bodo podražene vse od 2 do 7 centov, kakor je kakovost sadja za kante številke 215. To zvišanje je bilo ukazano radi dražjega sladkorja in večjih mezd delavcem. Gospodinjje bodo plačale višje cene, čim dobe trgovci prve pošiljke z višjimi cenami.

Mehanične ledenice so podražene za \$10 do \$12 pri eni. Odjemalci bodo plačali višje cene, čim trgovci dobe nove ledenice z višjimi cenami.

FBI bo preiskala vse državne oddelke

Washington. — Senator Stanfill je poveljal javnosti, da je odposlal brzojav predsejniku Trumanu naj ukaze FBI, da preišče uslužbence vseh vladnih uradov. Nedavno so jih 40 pognali iz državnega oddelka, ker so bili simpatični z inozemskimi vladami ali "vlado."

Osem obsojenih na smrt

Belgrad. — Jugoslovanska sodišče je obsodilo na smrt 8 oseb, med temi je neka višješolka. Obtoženi so bili terorizma kot člani "Ljudske straže kralja Petra."

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE, POMAGAJMO JIM!

Ameriški poslanik poroča o napadu na ameriško vojaško letalo od strani Jugoslovancev in pravi, da je bil napad izvršen namenoma in brez vsakega vzroka.

Belgrad. — Jugoslovanska bojna letala so izstrelila več salv iz strojnic v ameriško transportno letalo C-47. To se je zgodilo na 9. avgusta nad Ljubljano. Ameriška posadka je bila potem prisiljena spustiti se z letalom na tla. Tako poroča ameriški poslanik v Belgradu, Richard C. Patterson, ki označuje ta napad na ameriško letalo kot "zahrbtnen, neopravičljiv, namenoma izvršen na letalo prijateljske države."

Patterson pravi, da je bilo ameriško letalo na svojem rednim poletom iz Dunaja v Udine, da se je izgubilo v nevihti in da je bilo napadeno v trenutku, ko je prišlo iz gostih oblakov.

Samo po čudežnem slučaju in radi izvežbanosti pilota je ušla smrti posadka in potniki v letalu, poroča poslanik. Samo eden potnikov je bil nevarno ranjen, nek turški častnik, ki je dobil več krogel v hrbet in prsa. Upajo, da bo ostal pri življenju.

Noben od 7 Amerikancev v letalu ni bil ranjen. Vsi so pa še vedno zaprti pri vojaški oblasti v Ljubljani in poslanik ne ve, kdaj in če jih bodo izpustili. Od Amerikancev so bili v letalu: pilot, kapetan William Grombice, copilot poročnik McNew, letalski inženir Dahlgren iz Cicero, Ill., radijski operator John Dick iz McKeesport, Pa.; to je bila posadka. Potniki so pa bili: Poročnik Carroll, nagrednik Hochecker iz Chicaga, civilist Blackburn iz Cantona.

Poslanik trdi, da so jugoslovanska bojna letala streljala v ameriško letalo nad Ljubljano, ko se je že spuščalo proti tlu in da so oddali jugoslovanski letalci zadnje salve iz strojnic v letalo, ko je že pristalo na nekem koruznem polju.

Poslanik je zatrdil napram časnikarjem, da je nosila ameriško letalo vidne napise na sebi, da je ameriško in da vozi transport in da so Jugoslavi dobro vedeli, v kaj streljajo.

Do ameriških letalcev, ki so zaprti v Ljubljani, ni smel nihče en cel teden. Sele po enem tednu so jih smeli obiskati uradniki ameriškega poslanništva.

Senator Johnson ne bo več kandidat

Denver, Colo. — Senator Edwin C. Johnson, demokrat, ki je načelnik vojaškega oddelka senatne zbornice, ne bo več kandidiral, je izjavil.

Razne najnovejše svetovne vesti

BELGRAD, 19. avg. — Neka priča je izpovedala, da je shišala od Bleda sem štiri ali pet topovskih strelcev, nakar se je dvignil steber dima pod oblaki in zatem je videla, kako so se spustili parashutarji na tla. Priča, ki je prosila, naj ostane njeno ime tajno, se je nahajala pri Bohinjski Bistrici. To se nanaša na dozdaj še potrjene vesti, da so Jugoslavi izstrelili že drugo ameriško prevozno letalo na tla. Dogodek se je pripetil južnozapadno od Celovca nad Julijskimi Alpami. Priča ni mogla povedati, če je bilo letalo izstreljeno nad avstrijskim ali jugoslovanskim ozemljem. Priča tudi pravi, da je maršal Tito na Bledu, ali da je bil vsaj v nedeljo tam, ko se je to pripetilo. (Jugoslovanska bojna letala so pred 10 dnevi izstrelila neko drugo ameriško letalo nad Ljubljano in posadko zaprli.)

WASHINGTON — Ameriška vlada je obvestila Rusijo, da je absolutno proti zahtevam Sovjetske Unije, da bi imela vojaško oblast nad Dardanelami obenem s Turčijo. Ameriški poslanik v Ankari, Turčiji, je o tem obvestil tudi turško vlado.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Demokratska seja

Jutri ob 8 zvečer bo v SDD na Recher Ave. seja Slovenskega demokratskega kluba v Euclidu. Seja bo važna, ker se bo razpravljalo o jesenski kampanji za državne in deželne volitve.

Pozdravi iz Kalifornije

Iz Hollywooda pozdravlja Mr. in Mrs. Joe Modic in sin Eddie ter John in Gertrude Rupert; prvi so iz Clevelanda, druga dva nekdanja Barbertončana.

Pozdravi iz Waukegana

Ivanka Lavrich in hčerka ter Ivanka Koss pošiljajo pozdrave iz Waukegana, Ill., kjer se nahajajo pri družini Slana.

Za 17. obletnico

V četrtek ob 7:15 bo darovana cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. maša za pokojnega Joseph Struna v spomin 27. obletnice njegove smrti.

Starše je obiskal

Charles Ponikvar je dospel iz Bradley, Ill. na obisk k svojim staršem na 1165 Norwood Rd.

Sorodnike išče

Angela Konte, ki je v begunstvu v Avstriji, bi rada zvedela za Jožeta, Janeza in Andreja Konte ter za njih sestro Mici Cabar. Naj se zgledajo pri Jim Novaku, 15303 Holmes Ave., kjer lahko dobe njen naslov.

Sestrično išče

Stefan Rihard bi rad zvedel za naslov sestrične Elze Korenčan, rojena v Celovcu. Leta 1920 je odšla v Pittsburgh, Pa. Naj mu piše na naslov: Sgt. Maj. Stevan Rihard, Overseas P. W. Camp, Eboli (Salerno), Italy.

Druga obletnica

V sredo ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Mary Millavec v spomin druge obletnice njene smrti.

Rusija zahteva, da o pogodbah odločajo samo gotove države

Pariz. — Sovjetska delegacija je zahtevala na mirovni konferenci, da glede mirovnih pogodb za biveše osiške zaveznice določajo samo one države, ki so dotičnim državam uradno napovedale vojno. Temu so se takoj uprle Anglija, Francija in nekaj manjših držav.

Po predlogu ruskega delegata Višinskega bi ne smela Francija določati o nobeni drugi mirovni pogodbi kot z Italijo, ker je bila uradno samo z Italijo v vojni. Delegacija Zed. držav bi pa ne smela razmotrivati o mirovnih pogodbah do Finske, ker ji niso nikoli napovedale vojne.

Francija in druge prizadete države pa zagovarjajo stališče, da ima vseh 21 narodov, ki so bili poklicani na mirovno konferenco, pravico razpravljati o vseh mirovnih pogodbah.

Goodrich Co. tožijo za 1 milijon

Cleveland, O. — Pri federalni sodnji je vložilo 100 preddelcev Goodrich Rubber Co. iz Akrona, O. tožbo za odškodnino v vsoti \$1,000,000. Toliko jim je podjetje dolžno na overtime, pravijo.

AMERIŠKA DOMOVINA ZBIRA PRISPEVKE ZA BEGUNCE

Terezija Kmet

(Piše Anton Grdina)

Danes hočem z velikim spoštovanjem napisati o materi, katero smo že mnogo let visoko čislali in spoštovali kot izvanredno slovensko mater, ki je imela tako veliko slovensko srce za vse dobro, kar je bilo za čast božjo in v prid in v korist svojega bližnjega.

Vem, da to ni želja njenih pridnih otrok in ne sorodnikov, da bi se kaj takega pisalo, toda če smatramo tako življenje za dobro in častno, potem ne smemo in ne moremo prezreti, niti skriti pod mernik takih del, ki jih je doprinesla blagopokojna Terezija Kmet.

Spominimo se je sedaj, ko se je ločila od svojih, katere je tako ljubila in kateri so jo tudi tako ljubili, kot punčico svojih oči. Lahko bi rekli, da so ji otroci z veliko postrežljivostjo in globoko vdanostjo podaljševali življenje, da je bila še pri življenju, ko je telo že skoro razpadalo.

Ne pišem tega, kot da mi je kdo iz njih družine to pripovedoval, pišem kot očevidec, večkratni obiskovalec v njeni boleznici. Saj si je tako želela obiskov, saj je bila tako neizmerno hvaležna za vsak obisk. Bila je tako težko bolna, pa je le skušala svoje obiskovalce kratkočasiti, veselo se je z njimi razgovarjala, jih povpraševala po stvareh v vsakdanjem življenju, o tem in onem. Za vse se je zanimala, za vse je imela nenavadno bister razum in izredno dober spomin.

Občudovanja je bila vredna njena potrpežljivost. Kadar so bolečine le preveč naraščale, so pohlevno zaprosila, naj bi jo že

(Nadaljevanje na 3. strani)

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. HENDERSHOT 6228 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisnih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year; \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 163 Tues., Aug. 20, 1946

Nov poskus družabne ureditve

V Avstriji je nastal oster spor med ruskimi okupacijskimi četami in avstrijsko vlado pri vprašanju tako imenovane nacionalizacije raznih podjetij, ki so bila deloma državna, deloma privatna, toda vodena po Nemcih, ki so bili zasedli Avstrijo. Rusi hočejo vsa taka podjetja proglasiti za svoja; odnošjo za vojni plen, ki da jim gre po potrdamskem dogovoru. Avstrijci se branijo, češ, da to ni last Nemčije ali nemških državljanzov, ampak Avstrijcev, ter da so Nemci vse to vzeli in zasedli nasilnim potom. Avstrijci hočejo obenem taka velika podjetja nacionalizirati. Rusi pa se ustavljajo nacionalizaciji; ker pravijo da je pač njihovo.

Ob tej besedi "nacionalizacija" se je razvila v Avstriji posebne vrste debata. Avstrijska vlada hoče namreč odpraviti velekapitalistične podjetnike, noče pa da bi postala podjetja last države, ampak hoče, naj postanejo nekake delavske zadruge, kjer je vsak delavec in uradnik solastnik podjetja.

Na Angleškem je "Labor party," ki danes vlada veliko Britanijo, že nacionalizirala več velikih podjetij od Narodne banke do rudnikov. Odplačala je po primerni precenitvi dosedanje lastnike in proglasila taka podjetja za državno last. Do neke mere so isto storili na Francoskem. Avstrijci iščejo srednje poti med to socializacijo ali nacionalizacijo in privatnim lastništvom. Nočejo privatnega kapitalizma, ki drži v svoji roki silno gospodarsko moč in z njo dostikrat tudi političen vpliv, nočejo pa tudi državnega kapitalizma, ki bi gospodarstvo birokratiziral in napravil vse odvisno od trenutno vladajoče stranke. Namesto tega hočejo, naj se tovarne spremenijo vsaka v svojo zadrugo, kjer so vsi sodelavci tudi soudeleženi pri lastništvu. Vse tovarne tedaj, ki zapadejo tako imenovani nacionalizaciji, bi postale združne tovarne. Izvzete bi bile le one, kjer gre za državne monopolne. Tri četrtine nacionaliziranih tovarin bi postale po sedanjih računih solastništvo onih, ki tam delajo. V nekaterih pa bi še sodelovali privatni kapital in nove zadruge. Poseben zakon naj bi vse to urejal.

Tako hoče Avstrija izbrati nacionalizacijo v to, da se iznebi dosedanjega kapitalističnega sistema, skrbno pa se hoče na drugi strani zavarovati, da ne bi zašla v poln državni socializem, ki nujno vodi v totalitarizem. Ali bo mogla Avstrija sama to veliko socialno reformo, ki smo jo samo kratko nakazali, izpeljati? Danes je vsaka država tako navezana na drugo, da težko ena sama dela velike poskuse s socialnimi reformami. Tudi je težko z enim korakom preiti iz dosedanjega sistema velekapitalizma v sistem produktivnih združ. Poskus podpira pač velika doba današnjih velikih izprememb, ki se ne strašijo energično zavreči stare oblike in iskati nove. Vprašanje, ali se bo poskus posrečil, je seveda tudi vprašanje, v koliko ne bodo Rusi, ki jim tak sistem združ ne gre v komunistične račune, vsega tega nasilno preprečili. V vsakem slučaju bo morala država iti previdno korak za korakom naprej, da izpelje svojo idejo. Naenkrat se tak preobrat ne bo dal do konca izpeljati.

Naj bo že razvoj tak ali tak, na tem mestu želimo poudariti, da je osnovna ideja solastništva vseh, ki delajo skupaj v velikih podjetjih, v jedru zdrava ideja. Glavno zlo modernega kapitalizma je delavčeva nestalnost, njegovo proletarstvo. V kapitalističnem sistemu je delavec odvisen od kapitala. Moderni socialni zakoni so sicer mnogo izboljšali delavčevostanje. Zagotovili so mu pravičnejše mezdne pogodbe, tako da ne diktira kapitalist plačo po svoji mili volji, olajšali so njegovo delo z raznimi zdravstvenimi in socialnimi odredbami, preskrbeli so mu vseh vrst zavarovalnine. Vse to je res. Toda kljub temu si stojita lastnik podjetja in delavec nasproti, če že ne kot nasprotnika, pa vendar vsaj kot dva, ki vedno s sumno gledata drug drugega dejanja in nehanja. — Na vsak način je za ozdravljenje družabnih razmer in za zagotovitev delavčeve stalnosti nujno potrebno zblizanje med delom in kapitalom. Največje zblizanje pa je, če kdo dela na svojem.

Najidealnejše razmerje med delom in kapitalom je na kmetkem posestvu, kjer kmetova družina obdeluje svojo zemljo s svojim orodjem. Če je bolj pridna in bolj podjetna je v njeno dobro, če več pridobi in naredi, je v njeno korist. Tako raste veselje do dela, iznajdljivost, inicijativa, tako raste ljubezen do domačije. Temu idealnemu stanju se najbolj približa zadruga, solastništvo tovarne po tistih, ki tam delajo. Če tudi je več lastnikov vendar imajo vsi isti interes na podjetju.

Tako pravimo, da je ideja take nacionalizacije kot jo namerava avstrijska vlada v jedru zdrava. Ta ideja je obenem nekako srednja pot med velekapitalizmom in med državno socializacijo in brez dvoma mnogo bolj pametna kot popolna socializacija. Popolna socializacija namreč končno ubije svobodo posameznika. Kjer je država lastnik vsega, so vsi državljani sužnji strašnega državnega aparata. Naj se tudi govori o svobodi, vendar je delavec čisto odvisen od samovolje države. Če je vse državno, je tisti, ki ne drži z onim, ki vodi državo, vedno v nevarnosti, da bo brez dela in jela. Kje naj dobí delo, če ga država vrže na cesto, ko pa je vsako delo državno? Tako je delavčeva odvisnost v socialistični državi prav tako kot v kapitalistični. Rusija uči, da še večja, ker državnega kapitalizma ne brzdajo državni zakoni. — V Avstriji imajo po poročilih listov oni, ki hočejo

zadružno produkcijo za geslo: "Lastništvo prinaša svobodo." In v tem imajo prav.

Ponovno poudarjamo, da bo vzelo, naj se razvija še tako ugodno, tako izpreminjanje socialnih razmer precej časa. Vzelo bo namreč mnogo časa tudi, predno se bodo ljudje naučili ne samo biti solastniki, ampak tudi soodgovorni gospodarji. Treba bo strogih zakonov, ki bodo regulirali ta prehod, da v neredu dobra stvar sama ne propade.

Zdelo se nam je vredno opozoriti na ta avstrijski poskus, ki kaže, kako svet išče izhodov iz sedanjega nezdravega družabnega reda, kako pa je ta svet tudi pozoren na nevarnosti socializma odnosno komunizma za človeško družbo.

Ni odveč, če opozorimo še na eno. Jugoslavija hiti pod Titovim komunističnim režimom poddržavljati vso produkcijo. Vsi rudniki in vse tovarne so že v državnih rokah; veletrgovina prav tako. Drugo sledi. Vse to je poddržavljeno nasilno in brez odškodnine. Povsod drugod, kjer so kaj poddržavljali — na Angleškem, na Francoskem ali v mali Avstriji — odškodujejo dosedanje lastnike. Titov režim je poddržavljaval — z ropom. Tudi to je posebnost jugoslovanskega komunizma.

Odprti srce, odprti roke. . .

Letos 5. Julija je minilo sto let, odkar je bil Anton Martin Slomšek povečan za škofa. To pomenljivo stoletnico smo ameriški katoliški Slovenci skoraj prezrli. Kolikor se morem spomniti, je o njej pisal samo Ave Maria Koleдар za letošnje leto, ki je pa izšel že lani v jeseni. Ko je šla prava stoletnica mimo nas, smo že vsi menda pozabili, kako nas je Koleдар opozarjal na ta važen spomin. Ko gleda človek sedaj nazaj, se nehoče sprašuje, zakaj se v Clevelandu ni vršil *Slomškov* katoliški dan — namesto *Baragove* katoliškega dneva. Razumljivo je sicer to, da je bila Baragov katoliški dan, ker nam Amerikancem je Baraga vsekako mnogo bližji kot Slomšek. Kljub temu bi se bili lahko spomnili vsaj letos na Slomška, saj Baraga bi nas lahko počakal za prihodnje leto in še za pozneje. Res nekoliko smo ga pomislili, pa zopet ne tako zelo, da bi nas moralo biti preveč sram. . .

Pred kratkim nas je iznenadila lepa knjiga, ki je izšla v angleškem jeziku o škofu Baragu. Imenuje se "BY CROSS AND ANCHOR", po naše: "S križem in sidrom". Ta knjiga je napol povest in na pol popis Baragovega dela med Indijanci v Ameriki. Čita se jako prijetno in nam izredno prijazno opisuje tega velikega moža, ki je tako med Slovenci kakor med drugimi narodi še vse premalo znan.

Kdo je knjigo spisal? Neki človek, Amerikane, ki bi pač nihče ne mislil o njem, da se na tihem peča s študiranjem Baragovega življenja in dela. Piše se Jammisson in sam pove, da ni katoličan, ampak protestant! Pa se je tako navdušil za Barago, da je spisal o njem debelo knjigo.

To nas nehoče spominja na juda Franza Werfela, ki je pred nekaj leti iznenadil svet s svojo krasno knjigo "THE SONG OF BERNADETTE", v kateri je na čudno prijazen način opisal zgodbo lurske Bernardke in sploh celega Lurda. Nekako tako je zdaj prišel na dan ta protestant Jammisson in Amerikancem na čisto nov način predstavil našega velikega Baraga.

Mi katoličani si včasih začnemo domišljati, da imamo preveč drugih važnih opravkov in nalog, pa prenehamo z "advertizanjem" te ali one svoje velike zadeve, za katero smo se prej kdaj z vsem srcem navduševali. Mislimo si tudi, da se ljudje naveličajo zmerom ene in iste reči čitati. In tako smo medvojno nekako v stran potisnili Lurd — tedaj je prišel Franz Werfel in je kar čez noč postavil Lurd zopet na "dnevni red".

Mi slovenski katoličani smo zadnje čase nekoliko v stran potisnili Barago — vsaj do letošnjega Baragovega dneva v Clevelandu — pa je prišel ta

protestant Jammisson in po ovinkih povedal, da se ne smemo naveličati proslavljanja tega našega čudno velikega moža! Ali ni res tako, kakor je rekel Kristus; da Bog lahko tudi iz kamnov obudi Abrahamove otroke . . . ? Prav tako lahko obudi iz nekatoličanzov apostole za to ali ono katoliško stvar. Zahvaljen, Gospod, za take apostole!

Ampak začel sem pisati o Slomškovi stoletnici. Pričakovati bi bilo, da bi se stoletnica proslavila tu med nami, posebno pa seveda v naši stari Sloveniji. Toda kakor smo mi tu na to stoletnico skoraj pozabili, tako tudi nismo še nič čuli, da bi jo bili proslavili v Ljubljani ali Mariboru . . .

Nasprotno nas je pa iznenadilo poročilo, da so to stoletnico vsaj nekoliko proslavili Slovenci v Celovcu in sploh na Koroškem. To je samo po sebi sicer zelo naravno, zakaj Slomšek je mnogo svojega življenja preživel na Koroškem, tudi v samem Celovcu kot spiritalni ondodnih bogoslovcev. Vendar bi si še pred nekaj leti ne mogli misliti, da bo celovski radio kdaj v slovenskem jeziku proslavljalo Slomška!

In vendar se je zgodilo. Dne 5. julija letos je celovski radio oddajal slovenski program, ki je bil pol ure dolg in je bil ves posvečen Slomškovi stoletnici. Govoril je predsednik slovenske *Prosvetne Zveze* dr. Tišler. Razlagal je veliko Slomškovo delo na narodnem in verskem polju pred sto leti in več. Potem so se vrstile deklaracije najlepših Slomškovih pesmi, nekaj so jih pa tudi zapeli. Tako so bili koroški Slovenci (in tudi Nemci, seveda), živo opozorjeni na to važno stoletnico, ki so jo doživljali v dosti drugačnih razmerah kot so si upali predstavljati še pred kratkim. Ako bi bila Koroška te dni pod nacistično ali komunistično okupacijo, namesto da je pod okupacijo zapadnih zaveznikov — ali bi bila mogoča tista oddaja celoveškega radia dne 5. julija letos?

Poročila pravijo, da je celovski radio samo sprožil proslavo Slomškove stoletnice, ni je pa s svojo oddajo zaključil. Po vsej slovenski Koroški se pripravljajo, tako slišimo, da se bo na jesen vršila velika znanja proslava v Slomškovo čast. Obljubljeno nam je, da ob svojem času sprejmemo poročila tudi o tem.

Ze v juliju je pa Prosvetna Zveza izdala kot pripravo na jesensko proslavo celo vrsto najlepših Slomškovih pesmi in jih vrgla med narod. Pesmi so izšle za zborni in za ljudsko petje. Med pesmimi so znane: *Preljubno veselje*, *Oj kje si doma*, *En hriček bom kupil*, *Lahko noč*, *Glejte, že sonce zahtaja*, *Svetlo sonce se je skril*, *Predica in tako dalje*. — Izšle

so tudi Slomškove cerkvene pesmi in blagoslovne. Vsaka pesem za zborni je bila natisnjena v tisoč izvodih. Posamezni zbori in posamezni ljubitelji petja jih pa še nadalje prepisujejo.

Ni pa bila samo Slomškova stoletnica povod, da se je slovenska pesem tako razživila med koroškimi Slovenci. Ker sedaj med slovenskimi Korošci na široko mislijo ameriškim Slovincem dobro znani "pojoči misijonar" *Father Odilo*, je s tem že veliko povedano. Koroški Slovenci so bili hitro navdušeni za "ljudsko petje" po cerkvah pri službi božji, pa tudi izven cerkve. In ravno za to vrsto petja je *Father Odilo* poseben mojster. Pod nacistom so seveda morale iti vse slovenske pesmi v ogenj, pa naj so bile natisnjene v zbirkah ali samo prepisane na roko. Tekom zadnjih mesecev prihajajo nove slovenske pesmi, kar naprej iz tiska — po zaslugi *Fathra Odila*. Okoli dvesto pesmi je že izšlo, vedo povedati poročila. Razume se, da v prvi vrsti cerkveno blago, saj se njih razširjevalec misijonar. Izšlo je po več zbir adventnih pesmi, božičnih, Marijinih, blagoslovnih, v čast Srcu Jezusovemu in tako dalje.

Tudi slovenski časopis zdaj izhaja na Koroškem. Ime mu je "Koroška kronika." Izhaja pod pokroviteljstvom zaveznike komisije in seveda ni kakšno komunistično trolilo.

Čudno, čudno se svet obrača. Komaj je za nami tista doba, ko smo s ponosom naštevati skoraj neverjetno množino katoliških listov, ki so izhajali v mali Sloveniji v okvirju nekdanje Jugoslavije. Ponosni smo bili na tako lepe dokaze slovenske katoliške zavednosti. Le to nas je silno bolelo, da niso mogli biti deležni slovenske katoliške razgibanosti tudi naši rojaki — na Primorskem in Koroškem . . . Kolikor bolj so se odmikala leta, toliko bolj smo jih že ali manj v mislih zapisovali — smrti . . .

Pa je prišel zopet popolnoma nepričakovan preobrat. Danes izhajajo na Primorskem razni slovenski katoliški listi in narod z veseljem sega po njih. Slovenska katoliška beseda je tam oživila. Oživila je v manjši meri tudi na Koroškem. Vsaj zaenkrat je tako . . . Le TAM . . . tam, kjer je še pred

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje s prve strani)
treba novega kričanja proti izdajalcem, da nima "ljudstvo" časa misliti, kaj so mu v resnici naredili partizani. Tudi v Zagrebu se govori, pripravljajo radi tega velik proces, ki naj nekaj časa spet razburja hrvaški narod. Tam baje postavijo pred sodišče tudi dr. Mačka.

DR. BRANKO VRČON. — V znanem predbožičnem procesu je bil obsojen tudi bivši urednik "Jutra" Branko Vrčon. Mnogo se je govorilo, da je bil izpuščen iz ječe na posredovanje ministra Marušića. Zadnje vesti povedo, da to ni res, ampak da je bil imenovan le prepeljan v Mariborsko kaznilnico.

NEDIČ NI NAPRAVIL SAMOMORA. — Večina poznalcev partizanskih nasilnosti od vsega začetka ni verjelo, da bi znani general Nedič napravil samomor. Sedaj trdijo srbski krogi, da so ga ubili pri zaslišanju in sicer radi tega, ker ni hotel povedati kraja, kjer je skrival dokumenta o sodelovanju Paveliča in Tita. Prav radi tega je bil ubit tudi znani srbski politik in kasneje "predsednik srbskega Rdečega križa" Petar Žec. Tudi od njega so zahtevali dokumente o ustaškem pokolju. Kako sta

kratkim tako cvetela tam je danes ni več . . .

Na svetu prihajajo čudni preobrti. Ko se zdi že vse izgubljeno, se pojavi kaj čisto nepričakovanega.

Nič z manjšo žalostjo nam danes ne hitijo misli v Slovenijo, kot so nam včasih hitele na Primorsko in Koroško . . .

"Samo Bog ve, kdaj in kako bo prišlo do preobrata v Sloveniji, namreč v Sloveniji v ožjem smislu te besede. Da pa pride do preobrata, v to veruje vsaj 90 odstotkov našega naroda. Saj zatrjujejo, da bi se jim brez tega upanja, tega trdnega upanja, niti živeti več ne izplačalo. Drugi preobrti, ki so se že zgodili, kažejo, da to upanje ni prazno . . . Zaplot.

Pesmi begunca

Življenje gre svojo pot. Begunce obdaja trpljenje, pa tudi v tej težki usodi pesem ni zamrla. Morda je človekovo misel le še poglobila in dala pesmi novo barvo in obliko.

V Pegrezu pri Lienz-u je v taborišču izšla zbirka pesmi mladega begunca. Naslov ji je dal "Deževni dnevi." Pač žalostni dnevi, ko je on in ko so drugi odtrgani od domovine po krivdi divjakega komunističnega partizanstva.

Ne bo odveč, če priobčimo par teh pesmic. Naj služijo v razumevanje, kaj čutijo srca beguncev. V prvi pesmi, ki jo priobčujemo, misli mladi pesnik na tiste strašne dni, ko so Angleži izročili slovenske fan-tite, titovci pa so se zato umaknili iz Koroške. Iz Vetrinja pri Celovcu so vozili nesrečneže v partizansko klavnico.

Vetrinjska balada

Nekje na dnu aleje bije dve . . . Po travi se pode, kriče otroci, na klopeh srečne matere sede, v rokah pletilke z nklja jim bleste,

v lase psenične sonce je ujeto. Čez pet minut: na pot. Lahno pihlja od vzhoda veter, tiho se igra na tleh stranmi že stare "Kaertner Zeitung."

Še pet minut. Na dnu aleje krič. Zdaj zadnji avto s fanti oddrda, za njim oblak prahu in tanka dva . . . In vse je spet kot vedno.

govo ženo pa na šest let. Kar pa je v Jugoslaviji glavno je to, da so obema zaplenili vse premoženje.

PREVALJE. — V Prevaljah je bil obsojen na šest let od-vzema svobode s prisilnim delom trgovec Kert Mirko. — Tako bodo polagoma izginili vsi trgovci. Vsa trgovina bo postala državna.

ČEŠČENJE MALIKA. — Titovo češčenje se nadaljuje. Ker partizani ne marajo za pravega Boga, si ustvarjajo novega. Sedaj poročajo, da bodo na čast novemu maliku spremenili njegovo rojstno hišo v Kumrovcu ob Sotli (na hrvaško-štajerski meji) v Titov muzej. Stroške za predelavo je prevzela vlada.

Nasi delegaciji tam v Pueblu polagam na srce, naj si nikar ne spogajvo vožnje v eroplanu. Zlasti oženjeni ne. Vam bom povedal, zakaj da ne. Zlasti polagam našim ženicam, ki so spremljale svoje slabše polovice na konvenciji, toplo na srce, naj nikar ne gredo "v luft," če bi jih slučajno možiki hoteli tretati za eno tako vožnjo. Lahko se jim primeri taka, kot se je tisti . . . čakajte, bom povedal, kako je bilo, vse popravici in pošteno, da ne bo kdo rekel, da zavijam.

Farmer in njegova boljša polovica sta se peljala v Denver. Pot ju je vodila mimo letališča. Farmer ustavi svoj bagrle in radovedno ogledujeta vitla letala, ki so veselo krožarila v zraku.

"Ti," reče farmer svoji ženi, "kaj praviš, če bi se še midva enkrat peljala. Če se to drugim tako dopade, se bo morda tudi nama. Jaz nisem bil še nikoli višje kot na naši češnji."

"Pa se dajva," je bila ženica takoj pri volji. Gresta bližje in farmer vpraša pilota, koliko bi računal, če bi ju malo popeljal po zraku. Za 10 minut bo ravno 10 dolarjev, je povedal letalec.

"Kogaaa, 10 dolarjev za 10 minut vožnje?" zazija farmer, "kaj ste znoreli. Saj to je en dolar na minuto. Kaj bi se ne dalo nekoliko znižati cene?"

"Well," reče pilot, "ker vidim, da bi se res radi peljali, vaju bom peljal zastonj, če se zavežete, da ne boste ves čas vožnje rekli niti besedice. Ako boste pa le zinili, boste plačali polnih deset dolarjev. Kaj pravite na to?"

Farmer nekoliko pomislija, potem se pa obrne k ženi, rekoč: "Si slišala, stara?"

"Šur, da sem slišala. Kaj pa zijaš vame? Kaj misliš, da ne znam držati jezika 10 minut. Če ga boš ti lahko, ga bom tudi jaz. Kar udari v roko."

Par minut zatem je zabrenčal motor in farmer se je s svojo ženo odpeljal v sinje višave. Ko je doseglo letalo višino 3,000 čevljev, je začel pilot izvajati razne vrtovalome vaje. Obrnil je letalo narobe, postrani, navpik in sunkoma nizdol, sploh je delal z letalom vse, kar se je le domislil. Pri vsem tem pa ni pilot slišal nobene besedice tam zadej, kjer sta sedela farmer in njegova ženica. Ko je pilot videl, da ju na nobeno vižo ne more oplatišiti, je spustil letalo zopet na zemljo.

"To pa moram reči," je rekel pilot farmerju, ko sta stopala iz letala, "da tako pogumni pasaržirjev še nisem vozil. Nisem še doživel, da bi kdo, ki se je prvič peljal v letalu, ne vzklikal od strahu in groze. No, stavo ste dobili in vožnja vas nič ne stane."

Farmer je bil ponosen na svoj pogum in je rekel: "No, ja, do bro sem se držal. Ampak pri-znati pa moram, da je malo manjkalo, da nisem stave izgubil. To je bilo tedaj, ko je moja žena strmoglavila iz eroplana. Toliko, da sem se še premagal in molčal."

V planinah

ZGODEA — Spisal Stanko Canjkar

"V koči, kamor sem namenjen, sem preživel že lepo vrsto prijetnih dni. Planinski mir bo samo okvir za moje počitnice. Rad bi se pogovoril z gospodinjjo v koči. Pred leti je skrbela zame, kakor da sem njen sin. Rad bi videl njeno hčerko, ki ji je sedaj kakih deset let. Tudi hlapca poznam in dedko, ako nista medtem me njala gospodarja. Nekaj tujih ljudi bo prišlo. Morda greste tudi vi v isto smer?"

"Ne, škoda, da ne morem. Pa se mogoče še kdaj vidiva. Kje se srečava na poti. Morda pri kakem gorskem studencu. Me bo prav veselilo... Vaša postaja se približuje."

"Tudi mene bo veselilo, ako se bova zopet kje našla. Le da boste morali povedati, kje in kdaj sva se prvokrat videla. Preveč ljudi poznam. Včasih sem ob najlepšem svidenju čisto v zadregi. Ne morem se spomniti niti imena."

"Razumljivo," pravi sopotnica. "Saj ga včasih sploh ne zveste. Kako se ga hočete spomniti? Morda se boste v bodočnosti kaj bolj zanimali samo za nekatere, ali ne? Takrat boste vedeli mnogo več, ne samo imena in datume... Sedaj ste na svoji postaji."

Gospodična ob oknu vstane in vzame svoj nahrbtnik. Gospod ob oknu je nevoljen in tihi.

"Zbogom in na svidenje!"

"Zbogom in na svidenje!"

Nova znanca sta se poslovila vse bolj prišerno in prijazno kakor par ob oknu.

Od postaje dalje je skoraj vsako drevo kašipot. Za dva mlada človeka, ki vesta, da ne moreta izgubiti, je to skoraj preprižano. Saj bi bilo tako lepo, da se ponudiš za vodnika, ako dobro poznaš pot. Ob vseh letih reči belih znamenjih pa je vodništvo res odveč.

Prav malo ljudi je izstopilo. Nekaj domačinov, ki so se kar kmalu porazgubili po vasi za postajo, nekaj drvarjev, ki imajo povsem svojo pot, deklica, ki gre menda na obisk k svojim sorodnikom, in dva mlada človeka, ki se sicer ne poznata, a vendar slutita, da bosta danes še o mnogočem govorila.

Pot sama je ravna, čeprav veš, da mora voditi v hribovje. Vasa kar ljudi, ki se ob pravi srečanju kažejo boljše, kakor so. Čez nekaj časa se bo močno dvignila in ne bo nič več prikrivala svojega pravega obraza.

Nad dolino in planino sije odlično opoldansko sonce. V vasi ob železnici je čutili nekaj rahlega nemira kmečkih ljudi, ki so pri svojem delu. Od nekod odmeva pesem pastirja. V daljave je slišati vlak, ki vozi v dolino od Dravi.

Trmasta gospodična je tudi sedaj sebi zvesta. Hodi naglo in se nič ne ozira. Sliši korake, ki niso daleč od nje, in čaka, da jo prijazni popotnik doide, pozdravi in povabi s seboj. Bila bi hudo razočarana, ako bi se to ne zgodilo. Štiri ure vendar ne moreta hoditi tako vsak zase.

"Gospodična, kar počakajte! Prej ali slej vas tako doidem." "No vendar," misli dekle in se obrne proti mlademu človeku.

"Vi greste h koči na Pesku, kajne?"

"Da, kakor vi."

"Ali hočete družino?" vprašuje popotnik; zdi se, da misli resno.

"Saj ste rekli, da ima vsako rad, ako začnete z njim govoriti," meni dekle nekam začudeno.

"Na vlaku že. Sedaj sva pa na poti v gore. To je drugače. Ni lepše prilike za razmišljanje."

"O čem?" vprašuje dekle.

"O sebi. Morda tudi o svojih ljudeh. O ženinu na primer."

"O fantu, mislite reči," pravi, ker ve, kam beseda meri. "Ženin ni, zaročenec utegne biti, ako ne bo preveč siten. Saj ste čutili, da sva se kregala."

"Prav od daleč. Pa zakaj ga niste vzeli s seboj?"

"Ne utegne. Oče ga pošilja po nekaj trgovskih opravkih. Morda pride čez nekaj dni za mano. Pa se mu bo gotovo zopet kam mudilo."

"To je ravno; ljudem se vedno mudi. Zato pa vse samo na pol opravijo."

"Vi tudi?"

"Tudi."

"Ali se vam bo tudi danes mudilo? Potem ne grem z vami."

"Ne, gospodična. Danes sem na počitnicah. Teh ne bom užival samo na pol. Ako vas res ne motim, vam bom za vodnika kljub markacijam, ki jih povsod polno."

"Res ne motite?"

"Še to, gospodična. Sedaj nismo več na vlaku, kjer so imena nepotrebna. Morda se bova laže pogovarjala, ako se bova poznala. Vinko Dolinar, sodnik."

"Jaz pa sem Helena Vrtnik in bom morda kdaj profesorica, če dobim službo."

"Ste že končali študije?"

"Sem. Letos junija."

"Potem imate pa še posebno pravico do počitnic."

"Oh, da bi le ne bile predloge te moje počitnice. Danes mlađega izobraženca, ki bi rad delal, najprej navadijo na počitek. Ko se mu porazgubi znanje in navdušenje, mu pa dajo še delo."

"Saj to ni edina brezglavost v naših dneh."

"Sicer mi ni hudo. Doma sem pri starših, ki niso revni. Pa če sem že doštudiral, bi rada videla, koliko je tisto moje znanje vredno."

"Vsekakor. Toda kaj hočete? Ob tem neredu smo vsi brez moči."

"Ena pot bi še bila..."

"Za vas? Vem. Poročite se in pustite misel na profesuro."

MALI OGLASI

Drva za kurjavo
Očiščena, v malih kosih, samo za začetek v furnezu. Velik kup za \$6. Pokličite med 6 in 7 zvečer LI 9478. (167)

Trgovina naprodaj
Naprodaj je delikatesna trgovina, dobro idoča, z veliko zalogo. Nahaja se na 395 E. 152. St. Zglasite se na istem naslovu popoldne ali zvečer. (165)

Zidana za 4 družine
Mi priporočamo ta nakup, idealen za 2 veterana; ni treba nobenega popravila, ne znotraj ne zunaj. Vsako stanovanje 5 sob in kopalnica; velika klet, furnez za vsako stanovanje in termostatska kontrola za gorkoto. Posebne verande spredaj in zadej, garaže. Cena je \$14,500.

Tisovec Realty
"35 let na istem mestu"
1366 Marquette Ave.
Tel. EN 4936

Hiša naprodaj
Za 2 družini, 5 sob spodaj, 4 zgorej, izgotovljena soba na 3. nadstropju. Oba stanovanja imata furnez. Nahaja se na 137. cesti. Za podrobnosti vprašajte na 883 E. 137. St. ali pokličite Liberty 6776.

Furnezi
Novi furnezi za premož, plin, olje, gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$5
premenjamo stare na plin ali olje
Thermostat
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd. — EN 0487
Govorimo slovensko (x)

† TEREZIJA KMET

(Nadaljevanje s prve strani)

Bog rešil trpljenja. Pa si je zopet opomogla in s prijaznimi besedami skušala obiskovalce razvedriti, četudi je lahko vsak videl, kako veliko da trpi v njeni bolezni.

Res, izredno je bilo njeno obnašanje v njeni bolezni, ki se je je toliko časa držala in dan za dnem vedno bolj uničevala njene telesne moči. Toda bolezen pa ni mogla upogniti njene živahne duševne zavesti in vedrosti. Ohranila je duha veselosti in vdanosti do časa, da je začelo telo že hladno postajati. Tedaj je prišel božji poslanec angel smrti in ugasnil to blago življenje ene najbolj poštvalnih mater, ki je tako hrepeneče želela osrečiti vse otožne in žalostne, posebno pa reveže — Terezije Kmet ni bilo več med živimi.

Za vedno je zatisnila svoje oči v nedeljo zvečer, ko so bili domači zbrani okrog njene postelje, kakor bi vse to sama naročila. O, saj jih je vse tako neznančno ljubila in vedno povpraševala za njimi. Znano mi je, da jo je njen sin Frank obiskal sleherni dan in to že dolge mesece. In če je bil slučajno zadržan, ga je mati že pogrešila. Blagor takim, ki svojih staršev v bolezni ne zapuste. Take matere so dajale slovenskemu narodu življenja za vero in za pravo narodno zavednost. Za narod je velika izguba, ki se ne bo dala nadomestiti, toda same pa morajo po svoje plačilo k Bogu.

Ker sem poznal blagopokojnico od vsega početka, kar sem v Ameriki, saj sem tedaj, ko sem se oženil stanoval v njih hiši na McHenry St., kakor se je tedaj cesta imenovala sedanja 43. Leta 1933 sem jo pa naprosil, da bi mi kaj povedala iz svojega življenja, da bi v uvrstil med naše pionirje. Rada mi je odgovarjala na moja vprašanja in doznal sem sledeče:

Rojena je bila 7. februarja 1868 v vasi Pleševca, fara Šmihel pri Žužemberku. Njen oče je bil Janez Pečjak, mati pa Marija Turk. Njena krsna botra sta bila Anton Mervar in Marija Pečjak. Krstil jo je župnik Jožef Golob. Vas je štela takrat 7 števil in njena rojstna hiša je na sliki številko 5. Imel so pol grunta. Vseh otrok je bilo 13, tri sestre in 9 bratov. Od vseh teh je še živ samo brat Mihael, ki živi v Crested Butte, Colorado.

Pripovedovala je, da je stala njih hiša na hribčku, okrog nje sadno drevje, zatem nekaj vinograda in polja. Imeli so nekaj goveje živine in drobnice, katerim je bila dobra pastarica v mladih letih.

Ko je opravila sv. obhajilo, je šla od hiše k starejši sestrin v Gradenc za 3 leta. Od tam je šla kot 13-letno dekle k stricu Janezu Turku v Mengeš za 3 leta v službo. Od tam je prišla nazaj v Žužemberk v znano Ajzlecovo gostilno, kjer je bila poldrugo leto. Potem je šla še k Pehanovim za 6 mesecev.

Na 22. nov. 1888 se je poročila s Francetom Jakšičem. Poročni venec, ki ga je imela takrat na glavi je še prinesla s seboj v Ameriko, ki ga je imela potem pri poroki njena hči Josephine poroč. Alich. Pripovedovala je, da se je vršilo svatovanje pri Lectarjevih in da je bilo isti dan več drugih porok.

Prvi otrok, ki se jima je rodil, je bil Francelj. Ko je bil otrok 10 mesecev, je odšel oče v Ameriko. Čez poldrugo leto je odšla žena z otrokom za možem v Ameriko. Tistega leta je prišel v Ameriko tudi poznani Slogar ali Jamšek.

Dvanajst dni po prihodu v Ameriko so začeli Jakšičevi že z bordarji. Prvi so bili pri njih na bordu: Maratov Miha, Bobatov Tone, Breski Jože, Knapov Jože, Maroltov Friderik, Bašel Tone, Rus Frank in John Muhič. Pripovedovala je, kako so jo pobalini kamenjali, ko je nesla vrečo moke iz trgovine. Dvakrat na dan je morala zasedati za kruh. Večinoma vse naše

matere so se ob prihodu v Ameriko ukvarjale z bordarji, da so nekaj zaslužile, dočim so bili moške zaposleni po tovarnah.

Jakšičevi so kmalu zatem začeli z gostilno, potem pa z grocem. Rijo in potem parkrat zamenjali zopet nazaj. Zato ni bilo čudno, da so Jakšičeve kmalu vsi poznali in kar v navado je prišlo da so prišli k Jakšičevim, kadar so potrebovali krstno botro. Mrs. Jakšič ni nikomur odrekla. Ko so krščenci odrasli, da so morali k birmi, je bila pa zopet Mrs. Jakšič največkrat vprašana, in tudi tem ni nikoli odrekla. Še sama ni prav vedela, kolikim je bila za botro. Pa ne samo, da je šla za botro, ampak je takim družinam tudi vedno stala ob strani, kakor je mogla in kakor je bila potreba.

Ravno ko sta vodila s soprogom dobro-idočo gostilniško obrt, ko ji je huda bolezen pobrala ljubljenežnega moža, ki ji je pustil štiri otroke. Nekaj časa se je ubijala sama, ko jo je zaprosil za roko pridni in pošten fant Frank Kmet, doma iz Jame pri Žužemberku, ga je uslišala in ga poročila. Iz tega zakona so bile rojene tri hčere.

Prvi soprog Frank Jakšič ji je umrl leta 1904, drugi, Frank Kmet, pa leta 1938.

Tako zapuščila zdaj pokojna Kmetova mati sledeče žalujoče otroke: Franka, Josephine poroč. Alich, Dorothy poroč. Simenc, Victoria, Alice poroč. na Urbas ter Vido; dalje zapuščila 12 vnukov in vnukinj ter 5 pravnukov in pravnukinj.

Pokojna Kmetova mama je spadala k sledečim društvom: v. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Srca Marije, staro, Jurtranja zvezda št. 137 ABZ, sv. Neže št. 139 C. K. of O, Majka Božja Bistrička HBZ, Oltarnega društva fare sv. Vida, podružnice 25 S. Z. Z., ter častna članica pevskega zbora Lire ter Glasbe. ne matice.

Njeno truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne v Grdinovem pogrebem zavodu. Pogreb bo v petek jutraj ob 9:30 v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo v družinsko grobnico. Petar v. mašo bo imel Msgr. B. J. Ponikvar, asistiral mu bosta pa Rev. Joseph Misich, župnik fare sv. Pavla na 40. cesti ter Rev. Ludvik Virant, župnik na slov. fari v Madisonu, O.

S tem sem nekoliko opisal življenje blage Kmetove matere. Njena dobra dela bodo ostala za vedno med nami, kakor bo ohranjen med nami v naših srcih blag spomin na to vro in krepostno slovensko ženo. Naj blaga žena pokojno spi v ameriški zemlji, preostali pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Navodila za varno pošiljanje zavojev v Evropo

Marsikdo, ki je skušal poslati svojim sorodnikom ali pa znancom darilni paket, je imel pri tem smolo — bodisi, da so bile stvari v zavoju zamenjane ali pa pošiljka sploh ni bila dostavljena naslovniku; morda zavoj tudi ni bil zadostno zavarovan, da bi bil obvarovan pred iztiki in zgubo med vožnjo. V odgovor na mnoga vprašanja ter priitožbe glede tega, je organizacija Better Business Bureau of New York izdala sedaj nekaj navodil, ki bodo znanim marsikom pomagala in služila v dobro pri pošiljanju paketov v Evropo.

Urad predvsem svetuje ljudem, ki pošiljajo pakete, da se obrnejo samo na zanesljive tvrdke ali trgovine, ki se s tem bavijo. Nekatere družbe oglašajo in vabijo ljudi, naj potom njih pošiljajo pakete na podlagi njih domače zvečenega imena in ker se pogosto že to samo na sebi vzame za zagotovilo, da je tvrdka vredna zaupanja, si pošiljatelj najčesteje predstavlja, da taka tvrdka kri-

je vso deželo, v katero pravi, da pošilja zavoje. Zopet druge tvrdke so si nadale imena, ki sličejo starim ameriškim trgovskim ali prometnim družbam. Ali Urad za boljši business pravi, da na imena in slično ni gledati. Zato pa daje naslednja navodila za one, ki pošiljajo pakete:

1) Zahtevajte potrdilo (receipt) za vsak zavoj.

2) Zahtevajte, da prejemnik zavoja podpiše izvirno ali duplikatno potrdilo, katero naj bo potem poslano vam.

3) Ne zanesite se na ustmene izjave in oglase ali cirkularje. Glejte, da dobite v roke pisano potrdilo. Ako se vam obljublja, da bo paket dostavljen naravnost na dom naslovljenca, tedaj se prepričajte, če stoji tako zapisano tudi na vašem potrdilu, pismenem dogovoru ali kar že krije vašo pošiljko.

4) Nekatere družbe obljubijo dostaviti paket samo do skladišča v luki gotove dežele. Naslovljenci so potom obveščeni, da imajo pošiljko v tem in tem skladišču. Poskrbeti morajo potem sami, da zavoj spravijo iz skladišča domov. Nekatere družbe v svojih oglašitvah to jasno povedo, dočim druge izjavljajo, da dostavljajo zavoje na "domači prag naslovljenca, a v resnici dostavijo pošiljke le do prekladnega skladišča. (To je upoštevati pri paketih poslanih preko različnih družb.)

5) Zahtevajte polno potrdilo za vse, kar se vam v zvezi s pošiljko zaračuna, tudi za obljubljeno dostavo zavoja na "domači prag naslovljenca." Nekatere družbe imajo namreč preko morja agente, ki zahtevajo dodatno plačilo za dostavo od skladišča na naslov onega, kateremu je zavoj poslan. Potrdilo v vaših rokah bi te vrsto postopanje kaj kmalu zaustavilo, obenem pa morete s potrdilom dobiti nazaj kar so zaračunali tam preko vašim sorodnikom in jim denar vrniti. Pomnite vedno, da prva stvar pri pošiljanju paketov je poštenost tvrdke ali družbe, kateri ima dostaviti vaš dar sorodniku, znanu ali prijatelju. Ta družba mora biti odgovorna za dostavo zavojev od pristojne luke do naslovov onih, katerim so zavoji namenjeni.

6) Glejte, da je na potrdilu označeno, kdaj bo zavoj dostavljen. Zahtevajte, da vam navedejo čas v mesecih. Ko ta čas poteče, lahko zahtevate, da se vam izplača zavarovalnina za zavoj. So družbe, ki enostavno obljubijo, da bo zavoj dostavljen prilično kmalu. Ali ako zahtevate, da vam zapišete na potrdilo določen čas, tedaj morete predložiti zahtevo za izplačilo zavarovalnine paketa, ne da bi vam bilo treba voditi z družbo argumente kako daleč sega označba "prilično kmalu."

7) Ne bojte se vprašati, kaj krije zavarovalnina, ki jo plačate za zavoj in do kje ima veljavo — proti stikačem? Proti pokvarjenju? Proti tatvini? Nekatere zavarovalnine krijejo samo pokvarjenje blaga ali jestvin med potjo po morju. Druge samo do pristojnega skladišča, če se zavoj zgubi od tam naprej, je zguba vaša. Zato bodite zelo natančni in pregledajte, kaj potrdilo ali pisan dogovor v tem pogledu določa. Poglejte tudi, kdo je zavarovan, vi ali družba? Ako je družba, tedaj taka družba recimo lahko preneha poslovati in vi se obrišete pod nosom za izplačitev zavarovalnine za izgubljen zavoj ali zavoje? Pomnite torej, da je vse kar je zapisano na potrdilu važno!

8) Nikar ne dovolite, da vam nadomestijo naročene stvari z drugimi. To vodi v oškodovanje. Predvsem potem nimate več privilegija zbirati jestvin za zavoj, ampak to enostavno stori za vas družba. Lahko se torej, zgodi da se naloži cenejši produkt kot ste jih naročili,

li, ali pa take, ki niso zaželjive oziroma enako primerni kot oni, ki ste jih prvotno sami naročili in plačali. Boljše je na vsak način, da se ne daje družbi dovoljenja premenjevati stvari po svoji volji, razen v slučaju, da gotovih jestvin ali potrebsčin, ki ste jih naročili, nimajo na rokah; v tem slučaju pa naj vas vprašajo s čim naj nadomestijo stvari, ki jih nimajo v zalogi ali jih trenutno ne morejo dobiti.

9) Priporočljivo bi bilo, da doženete cene živih naročenih za zavoj v prodaji na drobno. Značiti tako pridete do zaključka, da si prihranite denar, če pošljete zavoje sami po pošti.

10) Ako pošiljate zavoje sami, ne pozabite pridati par delikatesnih stvari, kajti tudi gladni ljudje se vzradostijo, ako dobe za spremembo kaj različnega v dnevni prehrani — vaš zavoj jim lahko nudi to. Napolnite slednji prostorček v zavoju na ta način, da potisnete med predmete, ki ne zavzamejo prostora kompaktno, razne drobnarije kot rutice, morske nogavice, spodnje perilo za moške, ženske in otroke, ter različne manjše kose obleke. Vsega tega je ljudem v Evropi treba, ker tam takih potrebsčin primanjkuje.

11) Pojdite na poštni urad in se prepričajte glede teže in obsega zavoja, ki ga lahko pošljete v to ali ono deželo. Je namreč razlika v tem za različne dežele. (V Jugoslavijo enosno v Slovenijo, se more poslati po pošti 11 funtov teške pakete, dolžina in širina ne sme obsegati več kot 72 palcev (inches). Na paket napišite označbo G.L.V. kar pomeni General License Victory; poleg tega napišite tudi: Gift — Parcel — Darilo. To pove ameriškim in jugoslovanskim marinarim oblastim, da pošiljate sorodniku, znanu ali prijatelju dar in tako prejemnik zavoja ne bo plačal carine za paket. Naša pošta tukaj računa približno \$1.83 za 11 funtov težak paket.)

12) Končno, pišite svojim prijateljem in drugim, ki jim pošljete zavoje. Navedite poslane stvari. Recite jim, naj pišejo nazaj, kaj so prejeli v zavoju. Na ta način lahko doženete, če je bilo dostavljeno vse poslano, pa bilo to po pošti ali pa potem kake družbe ali tvrdke, ki pošilja pakete. S tem se sami zavarujete proti zgubljanju poslanih stvari, ker stvar onestavno lahko prijavite družbi ali pa pristojnim poštnim oblastem, oziroma lahko obvestite vaše sorodnike, kateri naj svojim poštnim oblastem povedo, da so bile stvari pobrane iz zavojev. Le na ta način je mogoče preprečiti krađenje iz zavojev in izmikanje zavojev samih. Pažnja se mora pričeti pri pošiljatelju samem, ki naj skrbi, da ne nasede vsakemu oglasu, pač pa naj se prepriča, če je družba res poštena in odgovorna. Kdor pa pošilja po pošti, naj istotako gleda, da napravi čitljiv in pravilen naslov, da ga napiše na par mestih na zavoju ter da zavoj dobro zavije in omoči z vrvice ali pa zašije v močno blago.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

4-dnevna postrežba
KVALITATIVNO ČIŠČENJE IN LIKANJE
Konchan Dry Cleaners
4808 Superior—EXpress 2646
Zastoj pridemo iskat in pripeljemo nazaj.

JOHN ZULICH
INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, agent
Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohoštvo.
IVanhoe 4221
18115 NEFF ROAD

DELO DOBIJO

VEČ POMOČNIC ZA CAFETERIJO SE SPREJME

Tudi izkušeno žensko za pecivo

Delo je v čisti, zdravi okolici

Morajo razumeti in govoriti angleško

Samo snažne, čiste in lične mlade ženske od 20 do 35 let starosti naj se priglasijo

\$29 za 40 ur dela na teden

Hrana in uniforme zastoj.

Zglasite se v

The Ohio Bell Telephone Company
soba 901
700 Prospect Ave.

Moški in ženske

se sprejmejo za stalno delo.

Zglasite se na 915 E. 63. St. severno od St. Clair Ave.

The Lamson & Sessions Co.
(166)

Ženske se sprejme

za pomoč v kafeteriji in pomivanje posode. Prijetni delovni pogoji. Dobra plača od ure. Zglasite se v Employment uradu

The Telling-Belle Vernon Co.
3740 Carnegie Ave.

Dobra služba

Sprejememo natakario za 3 večere v tednu; dobra plača. Zglasite se med 3 in 5 uro popoldne na 3244 St. Clair Ave.

MALI OGLASI

Za 10 stanovanj

V okolici E. 105. ceste in Superior Ave. je naprodaj hiša z 10 stanovanji. Letni dohodki nad \$5,000. V prvovrstnem stanju, 4 garaže. Cena je \$36,000.

Porath Realty

Mr. Paušič

Mi govorimo slovensko

10522 Superior Ave.

Tel. RA 5777

(164)

BONCHA

6005 St. Clair Ave
Refrigeration Service
Commercial and Domestic
Call
HE 4149

(166)

POPRAVA RADLJEV LEDENIC PRALNIKOV ELEKTRIČNE POTREBSČINE

Vse delo garantirano. Mi pridemo iskat in pripeljemo nazaj. Pod novim vodstvom. Točna postrežba.

ST. CLAIR APPLIANCE CO.
7502 ST. CLAIR AVE.
EN 7215

Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

Skle- DVANAJSTO POGLAVJE.

nila je poskusiti, kako bi mogla ukaniti svojega varuha. Tu se je spomnila njegovega praznovernega vprašanja o njenih tesalskih umetnostih, in v teh se je nadejala najti sredstvo za svoj namen. Ves dan je ramišljala le o tem celo ob dolgih ponočnih urah, in ko je prišel Zozija drugo jutro zopet k njej, je hitela napeljati njegovo brbljavost v ono smer, ki se je je prej skušala skrbno izogniti.

Ali vedela je, da bi mogla uteči le ponoči, in z bridkim srcem je morala počakati do tlej.

"Noč," je rekla sužnju, "edi-na more raztolmačiti sklepe usode — takrat pridí k meni! Kaj pa hočeš vedeti?"

"Pri Poluksu, rad bi vedel toliko, kolikor ve moj gospod; ali to bi bilo težko dosegljivo. Daj mi torej poizvedeti, kdaj bom imel toliko denarja, da si kupim svobodo, ali pa mi jo Egiptčan daruje brez plačila. Včasih je velikodušen. Potem bi rad vedel, ali dobim tisto lepo prodajalno, ki me že dolgo bode v oči. Trgovina z dišavami je prav lepa."

"Da bi dobil odgovor na vsa ta vprašanja, je treba več vrst čarov. Litomanteja ali govoreči kamen nam pomaga, da odgovorja neki kamen z otroškim glasom; toda midva nimava tega dragocenega in dragega kamena. Gastromanteja napravi, da vrže demon na vodo neke postave, iz katerih je mogoče spoznavati bodočnost; ali za to so potrebne neke posebne vrste čaše za vodo, in teh midva nimama. Zato mislim, da bi bilo v tvojem slučaju najprimernejše čaranje v zraku."

"Upam," je dejal Zozija trepetaje, "da pri tem ne bo nikakih strašnih prikazni? — Strahov ne maram!"

"Bodi brez skrbi, videl ne boš nič! Slišal boš le na šumenju vode, ako bo potrjeno tvoje vprašanje. Predvsem pa moraš, kakor hitro se prikaže večernica na nebu, pustiti nekoliko odprta vrtna vrata, da bo mogel demon vstopiti. Tam moraš postaviti v znak gostoljubja nekaj sadja in vode, tri ure po mraku pa pridí semkaj z vrčem mrzle in čiste vode, pa izveš vse po starem tesalskem običaju, kakor sem se naučila od svoje matere. Pa nikar ne pozabi, da bodo vrtna vrata odprta — od tega je odvisno vse."

"Ne skrbi za to," je odgovoril nič zlega sluteči Zozija; "jaz že vem, kako je pri duši možu, ako so mu vrata pred nosom zaprta, kakor se je godilo meni dolgo časa s kuhinjskimi vrati. Vem tudi, da je brez dvoma tako ugledni osebi, kakor je gotovo ta demon, le ljub tak majhen dokaz gostoljubja. Sicer pa ti tu prinašam zajutrek."

"Kaj kako je s preiskavo?"

"O, sodniki so še vedno tu, pa klepetajo in klepetajo — sodbo proglasijo gotovo šele jutri."

"Jutri! Ali veš to gotovo?"

"Tako pravijo."

"In Jone?"

"Pri Bakhju, ta gotovo ni več tako hudo bolna; kajti davi je že bila tako močna, da je mogla gospoda strašno razkačila. Videl sem ga namreč vsega divjega priti iz neje sobe."

"Ali se nahaja tu blizu?"

"Ne, v gorenjih sobah. Zdaj pa ne morem več kramljati s teboj. Vale!"

Osa se zaleti v pajkovo mrežo.

Približala se je že druga noč po preiskavi. Bilo je skoro ob času, ko bi imel izvesti Zozija svojo usodo, a skozi odprta vrtna vrata ni stopil tajnostni zračni duh, marveč okoni in docela zemeljski Izidin svečenik Kalen. Komaj je opazil darove, ki jih je bil postavil tja Zozija nevidnemu duhu.

"To bo kaka žrtev," si je mislil, "bogu vrtov. Pri glavi mogeja očeta, ako temu bogu nikoli ne postrežejo bolje, naj bi raje odložil svoje božanstvo! Ah, da ni nas svečnikov, bi se bogovom slabo godilo. Zdaj pa k Arbacu. Njegovo življenje je v mojih rokah. Kako visoko ga bo neki cenil?"

Med takim samogovorom je prišel čez dvorišče v presistil, kjer je gorela še tu pa tam kakaluč. Nenadoma mu je stopil nasproti Arbac iz neke sobe ob stebrišču.

"Ha, Kalen, ali iščeš mene?" — ga je nagovoril Egiptčan, ki je kazal v svojem vedenju ne malo zadrego.

"Da, modri Arbac, in upam, da ti moj prihod ne bo neprijeten?"

"Ne, pravkar je moj oproščeneč Kalias trikrat kihnil ob moji desni strani. — Vedel sem torej, da me išče sreča, in glej, bogovi so mi poslali tebe!"

"Ali bi ne stopila v tvojo sobo, Arbac?"

"Kakor ti drago — toda noč je zelo mila in okrepujoča, v svojih udih čutim še vedno nekoliko slabosti po svoji zadnji bolezní — zrak me nekoliko osveži — pojdiva rajši na vrt! — Tudi tam bova sama."

"Prav rad" — je odgovoril svečenik, in oba prijatelja sta se počasi sprehajala po vrtni terasi.

"Divna noč," je spregovoril Arbac, "tako lepa in vedra, kakor ona, ki sem jo pred dvajsetimi leti prvič zagledal ob obali Italije. — Kalen moj, staram se, toda življenje hočem še uživati, kolikor bom mogel."

"To si pač lahko privoščiš," je dejal Kalen, ki je komaj čakal prilike, da mu izpove svo-

jo skrivnost, ki ga je težila. "Neizmerno si bogat in veselíš se neomajanega zdravja, pa tudi srečne ljubezni, ki ti je vir neizčrpnih užitkov. Prav v tem trenutku si gotov zmage nad svojim najnevarnejšim sovražnikom."

"Ti misliš Atenca? — Da, jutri bo gotovo obsojen na smrt. Senat je neizprosno. — Toda motiš se, ako ga smatraš za mojega sovražnika; njegova smrt me reši edino le nevarnega tekmeča. Drugače pa ne čutim najmanjšega sovraštva proti temu nesrečnemu — morilcu."

"Morilcu!" — je ponovil Kalen z nekim posebnim povdalkom in srepo uprl svoj pogled v Arbaca. Zvezde so obsevale blede obličje svojega proroka, na katerem ni bilo opaziti najmanjše spremembe. — "Umor! — nič ne škodi, ako se mu podtika ta zločin, toda ti veš najbolje, da je nedolžen."

"Govori jasneje," — je dejal Arbac z ledenim mirom; kajti bil je že pripravljen na to, kar je sicer le slutil.

"Arbac," je odgovoril Kalen s tihim glasom, "bil sem v svetem logu in sem se skril v goščavo, ki obdaja kapelo. Slišal in videl sem vse, kar se je zgodilo. Videl sem, kako si zabol del Apecida v prsi. — Ne grajam tega dejanja, ki je uničilo sovražnika in odpadnika."

"Ti si torej videl vse!" je dejal Arbac suho — "mislim sem si že! — Ali si bil sam?"

"Popolnoma sam," — je odgovoril Kalen, čudeč se Egiptčanovi hladnokrvnosti.

"In čemu si se bil skril tamkaj ob tisti uri?"

"Ker sem izvedel, da je prestopil Apecid h krščanski veri. Vedel sem, da se ima sestati ondi z divjim Olintom, kjer se dogovorita o načrtu, kako razkrinkata pred ljudstvom svete skrivnosti naše boginje. — Pri-

šel sem zato, da bi mogel prebrati njuno nakano."

"Ali si že komu povedal, kar si tam videl?"

"Ne, gospodar moj; skrivnost počiva še pokopana v prsih tvojega služabnika."

"Kaj, ali niti tvoj sorodnik Burbon tega ne ve? — Bodi odkritosrčen!"

"Pri bogovih!"

"O, saj se pozna, kaj so nama bogovi!"

"Nu, torej, pri strahu pred tvojo osvetlo! — Ničesar ne ve!"

"In zakaj si doslej skrival to tajnost pred menoj? Zakaj si čakal, da smo že tik pred ob-sodbo Atenca, ko mi šele prideš povedat, da je Arbac morilec? In ker si se obotavljal tako dolgo, zakaj si mi povedal zdaj to?"

"Ker — ker," je jecjal Kalen, zmeden in ves blede.

"Ker," je odgovoril Arbac prijazno nasmešnivi se in je zaupno udaril svečenika na ramo — "ker — Kalen moj — govori! Čitati hočem v tvojem srcu in ti povedati nagibe, ki so te vodili. — Ker si me hotel pustiti, da se polnoma zapletem v to presikavo in mi ne ostane nikakega izhoda več — da bi se mi potem ne dokazal le umor, marveč tudi kriva prisega in hudobija. Ko bi bila potem obujena krvoločnost ljudstva, bi me ne moglo rešiti ne bogastvo ne dostojanstvo, in potem bi jaz sam bil žrtev zverin. Zdaj si mi razodel skrivnost, predno o preiskava končana in nedolžni obsojen, da mi dokažeš, kako sramotno spletko lahko jutri uničiš z eno samo besedo. — Prišel si, da bi v tej — deveti — uri barantal z menoj za ceno svoje molčečnosti ter mi dal razumeti, da bi vse moje tajno prizadevanje, vzbuditi nejevoljo ljudstva, po tvojem pričevanju padlo toliko groznejše na onimi mogočnimi orkiškimi območje glavo, — in da bi se lev-

je žrelo, ako že ne za Glavka, odprlo pač zame! — Ali ni tako?"

"Arac," je šepnil Kalen, ki ga je zapustil ves pogum njegovega značaja, "ti si res čarovnik in čitaš v srcih človeških!"

"To je moj poklic!" je odvrnil Egiptčan, prijazno se smehljaje. — "Zato pa molči, a ko bo vse končano, boš bogat mož."

"Oprosti," — je dejal svečenik, ko mu je prišepnilo njegova glavna strast pohlepnost, naj se ne zadovoljuje le z obljubo na bodočo velikodušnost "oprosti — imaš prav — midva se pozna predobro! Ako hočeš, naj molčim, mi moraš plačati vsaj deloma naprej, kakor bi daroval Harpokratu. Ako naj roža, ta sladka slika molčečnosti, požene krepke korenine, ji moraš še to noč dobro zaliti z zlatim tokom."

"Kako dovtipno in poetično!" je odgovoril Arbac, še vedno tako sladko, da bi moralo to poželjivega tovariša le oplati, ne pa pomiriti in vzpodbujati. — "Ali nočeš čakati do jutri?"

"Čemu bi odlagala? Ako ne bi mogel več pričati, ne da bi moral slišati očitanje, zakaj se nisem oglasil, predno je bil obsojen nedolžni mož, bi utegnil ti odkloniti moje zahtevo. Že tvoje sedanje obotavljanje mi je res slabo znamenje za tvojo velikodušnost v bodočnosti."

"No prav, Kalen, koliko naj ti plačam?"

"Tvoje življenje je dragoceno, tvoje bogastvo pa je ogromno," je odvrnil svečenik in se zarežal, da je pokazal zobe. "Dovtipno in vedno dovtipneje — toda govori; imenuj vsoto!"

"Arbac, slišal sem, da imaš v svoji skrivni zakladnici pod onimi mogočnimi orkiškimi območji, na katerih počiva to pono-

no poslopje, cele kupe zlata, dragocene vaze in bisere, ki se lahko merijo celo s sijajnimi zakladi Neronovimi. Brez škode lahko pogrešaš precej tiste-ga in tako uvrstiš Kalena med najbogatejše svečenike v Pompejih."

"Pridi, Kalen!" je dejal Arbac, dozdevno popolnoma iskreno, "ti si moj stari prijatelj in si mi bil vedno zvest služabnik. Gotovo ne nameravaš spravljati mojega življenja v nevarnost, kakor tudi meni ne pride na misel, da bi ti pritr-gal nagrado. Pridi z menoj v zakladnico in napasi si oči na blišču nešteti zlatov! V nagrado ti dovoljujem, da to noč

odneseš toliko, kolikor boš mogel skriti pod svojim oblačilom. — Ko boš enkrat videl, kako bogat je tvoj prijatelj, se tudi sam prepričaš, kako nespremetno bi bilo, razžaliti moža, ki ga Fortuna tako blagoslavlja. Ko Glavk ne bo več živ, prideš lahko še enkrat na poset v mojo zakladnico. Ali ne ravnam iskreno, prijatelj moj?"

"O, največji, najboljši mož," je vzklil Kalen, ki se je skoro razjokaval od veselja. "Ali moreš tako povrniti moje žaljive dvome o tvoji pravičnosti in velikodušnosti?"

"Tiho! — Pojdiva zdaj takoj pod iriške oboke!"

THAT'S YOU, MRS. HOUSEWIFE!

In an average household there are six tons of dishes washed every year! To get enough soap for this staggering task, save every drop of used cooking fat. Turn it over to the meat dealer for four cents per pound so that industry can turn back to you the soap you need.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

Joe Louis, boksarski prvak se je hotel pokazati tudi v igranju golfa na Tam O'Shanter igralnem polju v Chicagu, ki pa pri otvoritvi turnirja ni kvalificiral.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRAJNSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporná organizacija v Ameriki... Posluje že 52. leto

Članstvo nad 40,000
Premožanje nad \$6,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 129.91%

Če hočeš dobre sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pesteni in nadosolventni podporni organizaciji.

KRAJNSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI.

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške oodporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj!

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrni na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

PRIJATEL RADIO and APPLIANCE SERVICE

Radije - Pralnike - Čistilce in drugo
Mi smo tako blizu kot je vaš telefon

EX 2680 1142 E. 66 St. EX 3985

Od 2. pop. do 10 zveč. Mi garantiramo našo potrebo.

DEKLETA IN ŽENE!

Za fine Sterling suknje, suče ali kožuhe, direktno iz tovarne po najnižjih cenah v Clevelandu na Will-Call, pokličite

BENNO B. LEUSTIG

1034 ADDISON RD.

ENdicott 3426